

**FYLKESMANNEN I ROGALAND
UTDANNINGSAVDELINGEN**

TILSYN MED SOLA KOMMUNE

TIDSPUNKT: 22. og 24. oktober 2008 **Vår ref: 08/7304**

**KOMMUNENS
ADRESSE:** Sola kommune, Postboks 99, 4097 Sola

KOMMUNENR: 1124

TILSYNSGRUPPE: Jorunn H. Barka, Vivild Omdal Bredal og Kåre K. Høines

**KONTAKTPERSON
I KOMMUNEN:** Skolesjef John Askeland

Hjemmel for tilsynet:

Opplæringsloven § 14-1, andre og tredje ledd og delegasjonsbrev datert 13.09.07 fra Utdanningsdirektoratet.

Tema for tilsynet:

Tema for tilsynet er elevenes psykososiale arbeidsmiljø, jf. § 9a-3 i opplæringsloven. Tilsynet skal kontrollere om skoleeier oppfyller lovens krav i denne regelen, og om skoleeier har et forsvarlig system for å ivareta dette, jf. opplæringsloven § 13-10 andre ledd.

Sammendrag av resultat:

Avvik 1:

Sola kommune sikrer ikke at henstillinger fra elever eller foreldre om tiltak som gjelder elevenes psykososiale miljø, blir behandlet etter reglene om enkeltvedtak i opplæringsloven og forvaltningsloven.

Godkjent:

Jorunn H. Barka
rådgiver/tilsynsleder

Vivild Omdal Bredal
rådgiver

Kåre K. Høines
seniorrådgiver

Innhold

1. Innledning
2. Dokumentunderlag
3. Avvik
4. Merknader
5. Gjennomføring
6. Tidsfrist

Vedlegg:

- Vedlegg 1: Dokumentunderlag for Fylkesmannens tilsyn
Vedlegg 2: Deltakere ved Fylkesmannens tilsyn

1. Innledning

Rapporten er utarbeidet etter tilsyn med Sola kommune 22. og 24. oktober 2008.

Tilsynet fokuserer på om kommunen oppfyller visse lovkrav innenfor oppgitte emner, se ”Tema for tilsynet”, og rapporten viser avvik og merknader som ble funnet under tilsynet. Rapporten gir derfor ingen fullstendig tilstandsvurdering av kommunen som skoleeier.

Formålet med tilsynet er å vurdere om Sola kommune har tilfredsstillende styring i forhold til det regelverket som regulerer plikten til å ha et forsvarlig vurderingssystem. Tilsynet omfattet blant annet undersøkelser om:

- aktiviteter blir utført som dokumentert og uttalt
- kommunen driver sin virksomhet innenfor egne rammer og de rammene styremaktene har satt

Tilsynet ble gjennomført ved granskning av dokumenter, ved intervju av sentralt plasserte personer i organisasjonen, og ved verifikasjon av om rutiner, prosedyrer og instruksjoner blir fulgt opp i praksis. Tilsynet fokuserte på kommunens oppfyllelse av krav på områdene nevnt ovenfor. Eventuelle funn ved tilsynet er formulert som avvik og/eller merknader.

- **AVVIK** blir definert som mangel på oppfyllelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift.
- **MERKNAD** gjelder forhold som ikke blir omfattet av definisjonen for avvik, men som Fylkesmannen mener det er nødvendig å påpeke slik at kommunen kan utbedre forholdene.

2. Dokumentunderlag

Dokumentunderlaget for tilsynet var:

- Lov om grunnskolen og den videregående opplæringen (opplæringsloven)
- Forskrift til opplæringsloven
- Korrespondanse mellom kommunen og Fylkesmannen
- Dokumentasjon fra kommunen (vedlegg 1)

3. Avvik

Avvik 1:

Sola kommune sikrer ikke at henstillinger fra elever eller foreldre om tiltak som gjelder elevenes psykososiale miljø, blir behandlet etter reglene om enkeltvedtak i opplæringsloven og forvaltningsloven.

Avvik fra:

Opplæringsloven § 9a-3, jf. reglene om enkeltvedtak i forvaltningsloven.

Lovkommentar:

Dersom en elev eller forelder ber om tiltak som angår det psykososiale miljøet, deriblant tiltak mot krenkende atferd som mobbing, diskriminering, vold eller rasisme, skal skolen snarest mulig behandle saken etter reglene om enkeltvedtak i forvaltningsloven (opplæringsloven § 9a-3).

Å behandle saken etter reglene i forvaltningsloven innebærer blant annet at skolen/skoleeieren har ansvar for at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes (forvaltningsloven § 17), vedtaket skal være skriftlig (forvaltningsloven § 23) med mindre dette av praktiske grunner vil være særlig byrdefullt, og den eller de som har kommet med henstillingen, skal få melding om vedtaket og informasjon om klagerett (forvaltningsloven § 27). Sammen med vedtaket skal det følge en begrunnelse, med mindre det er grunn til å tro at ingen vil være misfornøyd med avgjørelsen (forvaltningsloven § 24).

Skolens reaksjon vil regnes som et enkeltvedtak selv om tiltak ikke blir satt i verk.

Avviket er basert på følgende observasjoner:

Innsendt dokumentasjon og intervju viser at det ikke blir fattet enkeltvedtak i saker der foreldre har bedt om tiltak som gjelder elevenes psykososiale miljø. Skolene setter i verk tiltak, men uten at det blir fattet skriftlige enkeltvedtak etter reglene i opplæringsloven og forvaltningsloven.

4. Gjennomføring

Tilsynet er gjennomført på følgende måte:

Varsel ble sendt ut:	26.08.08
Formøte ble holdt:	30.09.08
Intervjuene ble gjennomført:	22.10.08 og 24.10.08
Sluttmøte ble holdt:	10.11.08

I vedlegg 2 er det gitt en oversikt over deltakerne på tilsynet.

5. Oppfølging

Fylkesmannen ber om tilbakemelding fra kommunen om hvordan en vil følge opp avviket i rapporten innen 01.02.09.

Vedlegg 1: Dokumentunderlag for Fylkesmannens tilsyn

Materiale tilsendt fra Sola kommune:

1. Årsrapport 2007 - Fagområde skole
2. Brosjyre "Den gode Solaskolen"
3. Organisasjonsplan oppvekst
4. Organisasjonsplan oppvekst Skole
5. Møteinnkalling til og referat fra møte i Kontaktgruppe spesialundervisning og særskilt språkopplæring
6. Veiledningshefte til enkeltvedtak i henhold til opplæringsloven § 9a
7. Saksforelegg til utvalg for oppvekst, datert 13.11.2007: *Skolens ansvar for et trygt lærings- og oppvekstmiljø for alle elever – oppfølging av skolens antimobbearbeid.*
8. Referat fra rektormøte, datert 26.09.07
9. Veiledningshefte fra Utdanningsdirektoratet om *Elevenes skolemiljø- kapittel 9a i opplæringsloven*
10. Videreføring av *Olweus-programmet mot mobbing og antisosial atferd* fra oktober 2004
11. *Olweus-programmet mot mobbing og antisosial atferd i grunnskolen 2008/2008*, datert 4. januar 2008.
12. Informasjon til rektor/skoleledelsen: Invitasjon til å ta i bruk Olweus-programmet mot mobbing
13. Presentasjon av kvalitetssikringssystem, rektormøte 01.10.08
14. Drøftingsgrunnlag til kvalitetssikringssystem, møte 15.10.08

Materiale tilsendt fra Håland skole:

1. Handbok 2008-2009 Informasjonsbrosjyre sendt til hjemmene
2. Årshjul 0809 for kollegiet
3. HMS årshjul
4. Trivselsreglement
5. Diverse arrangementer knyttet til trivsel og positiv miljøutvikling:
 - a. Grunnskoleuke/åpen dag
 - b. Vennskapsuke
 - c. Annerledesuke
 - d. Kanonballturnering
 - e. Fair play cup, fotball
6. Målark i forhold til sosial kompetanse
7. Foreldreundersøkelsen, lærerundersøkelsen og elevundersøkelsen – våren 08 – tilleggsinformasjon vedrørende prosesser knyttet til disse
8. Innkalling/referat fra tverrfaglig samarbeid, Oppvekstteamet.
9. Foreldreprerentasjon og FAU/SU
10. Observasjon i friminuttene (vaktordning)
11. Referat fra foreldremøter
12. Vurderingsskjema av elever
13. Tiltaksplan mot mobbing
14. Funksjoner som gir nedslag i leseplikt

15. Innkalling og referat fra elevråd
16. Samarbeidsmøter omkring enkeltelever/håndtering av elevsaker
17. Arbeidstidsavtalen for lærerne
18. Handlingsplan ved alvorlige ulykker og dødsfall
19. Samtaleskjema i forbindelse med konferanser
20. Håland skole trivselsundersøkelse
21. Eksempel på informasjon til foresatte omkring § 9a-3
22. Rammer for skolemiljøutvalg
23. Eksempler på planer for skole-hjem samarbeid

Materiale tilsendt fra Tananger ungdomsskole:

1. Handlingsplan mot mobbing på Tananger u-skole 2008/2009
2. Revisjon av Handlingsplan mot mobbing på Tananger u-skole 2007/2008
3. Utdrag av elevundersøkelsen 2007/2008
4. Eksemplar av skolens logg av skolemiljø
5. Informasjonsskriv gitt lærere i forkant av undersøkelser
6. Oppsummering skolens mobbelogg høst 07/vår 08
7. Resultat av mobbelogg høsten 2007. Presentasjon lærere
8. Resultat av mobbelogg høsten 2007. Presentasjon elevråd
9. Interne notat fra oppfølging om trivsel på skolen
10. Tananger u-skole. Verdiplattform. Orden- og oppførselsreglement
11. Kjøreplan skoleåret 2008/2009
12. Fellestid mandager/tirsdager 14.00-15.00 høsten 2008
13. Vaktplan – høsten 2008
14. Rusforebyggende plan 2008/2009 m/evaluering 2007/2008
15. (Spes.ped) – Sos.ped team ved Tananger u-skole. Mål og oppgaver 2008/2009
16. Overgang barneskole til ungdomsskole
17. Informasjonsmøte for foreldre med elever på 7. trinn
18. Tananger u-skole
19. Besøksdag på Tananger u-skole for 7.klassinger
20. Velkommen til ”Bli kjent samtaler”
21. Foreldre/foresatte på 8. trinn inviteres til klasseforeldremøte
22. Invitasjon til informasjonskveld om ART på Tananger u-skole
23. ART – sosial ferdighetstrening
24. Foreldremøte onsdag 1. oktober
25. Til foresatte på 9. trinn
26. Eksempel på plan for skole-hjem samarbeidet 9D 08/09
27. Sosial handlingsplan for 10. trinn
28. Møteplan for elevråd høst 08/09
29. Referat fra elevrådsmøte 19.09.08
30. Spørsmål til bruk for gruppediskusjoner ved elevkonferanse
31. Eksempel på plan for klassens time 8D 08/09
32. Eksempel på oppfølging av bruk av klassens time. ”Tema: mobbing”
33. Elevsamtale på 8. trinn
34. Elevsamtale på 9. trinn
35. Elevsamtale på 10. trinn
36. FAU
37. Samarbeidsutvalg
38. Skolemiljøutvalg

Vedlegg 2: Oversikt over personene fra kommunen som var direkte involvert i tilsynet

Navn	Funksjon	Formøte	Intervju	Sluttmøte
Trond Nerdal	rådmann	X	X	X
Irene Ravndal	Kommunalsjef	X	X	X
John Askeland	Skolesjef	X	X	X
Irene Helgesen	Rektor Tananger u-skole	X	X	
Steinar Wesnes	Lærer Tananger u-skole	X	X	X
Ingerid Standal	Sosiallærer Tananger u-skole	X	X	X
Bjarte Hope	Rektor Håland skole	X	X	X
Anne Katrine Bø Hveding	Lærer Håland skole	X	X	X
Kjersti Katrine K. Øvestad	Sosiallærer Håland skole	X	X	X

Fra Fylkesmannen deltok rådgiver Jorunn H. Barka, rådgiver Vivild Omdal Bredal og seniorrådgiver Kåre K. Høines med førstnevnte som tilsynsleder.